

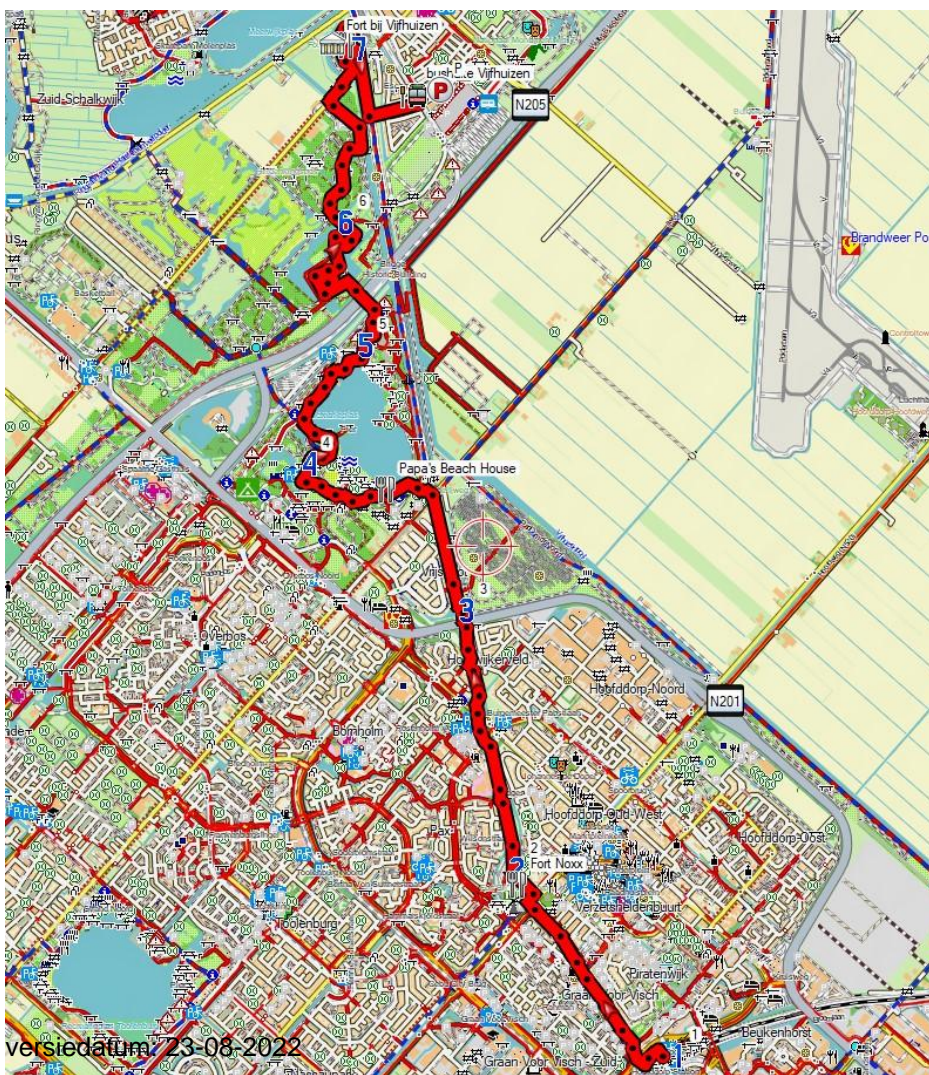


# Hoofddorp-Vijfhuizen - Lopen langs linies

Auteurs: Rutger Burgers en Rob Wolfs

## Geniedijk, Haarlemmermeerse Bos en Fort bij Vijfhuizen

We maken een kortere en misschien wat bizarre lijnwandeling van station Hoofddorp naar Vijfhuizen door de Haarlemmermeer. Volop beleving van de Stelling van Amsterdam met twee forten, een batterij, een damsluis, een vaart en natuurlijk de kilometerslange Geniedijk, hoofdverdedigingslijn van de linie. Op het eerste deel van de route lopen we over deze hoog gelegen grasdijk, steeds omringd door de woonwijken van Hoofddorp en regelmatig vergezeld van vliegtuiggedruis. We passeren het Fort bij Hoofddorp en korenmolen de Eersteling. Buiten de bebouwing wordt de dijk steeds mooier, geflankeerd door hoge oude bomen. Op het tweede deel vervolgt de tocht door het enigszins aangeharkte, maar aangenaam groene Haarlemmermeerbos met pauzemogelijkheid bij twee horecagelegenheden. Dan komen we op het voormalige Floriadeterrein bij het bijzondere Big Spotters Hill met weids panorama over de Haarlemmermeerpolder. We gaan weer terug naar de Stelling en lopen naar het hoogtepunt van deze wandeling: Fort bij Vijfhuizen. Het verdedigingswerk is landschappelijk fraai gelegen, mooi gerestaureerd en we kunnen er om heen lopen. In het tegenwoordige kunstfort is ook een restaurant gevestigd en er is een tentoonstellinkje over de Stelling van Amsterdam te zien. Na het bezoek aan het fort wandelen we naar de bushalte in Vijfhuizen.



## Routebeschrijving

1. Vanaf het perron de trap af en rechtsaf richting gebouw Pharos. Voor dat gebouw linksaf in de richting van trappen. Na de trappen met het trottoir meebuigen naar rechts onder de brug door. Daarna opnieuw meebuigen naar rechts in de richting van een dijk. Daar ga je via een overstapje linksaf de dijk op en grasdijk rechtdoor volgen. Bij een weg oversteken en via klaphek/veerooster rechts ga je rechtdoor over de dijk. Je passeert een batterij van de Stelling. Bij een volgende weg ga je rechts naar beneden en door een klaphekje. Weg oversteken en rechtdoor de brug met Damsluis over. Na de brug rechtsaf. Nu de eerste klinkerweg linksaf. Je passeert Fort bij Hoofddorp aan je linkerhand (tip: maak een rondje over het opengestelde fortterrein). Je vervolgt het fietspad Liniepad, gaat een veerooster over en negeert een pad naar rechts.
2. Even verder ga je schuin naar rechts de grasdijk op. Verderop ga je voor een hek naar links de dijk af, fietspad oversteken en weer de dijk op. Bij een volgende kruising met een weg ga je weer naar links de dijk af. Je loopt via het fietspad onder een viaduct door. Na het viaduct links aanhouden, het fietspad volgen langs water aan je rechterhand. Dan ga je op een driesprong van fietspaden rechtsaf door een tunneltje onder de weg door. Met fietspad meebuigen naar rechts en op een driesprong bij wit-rode schrikheken linksaf. Je passeert een veerooster of klaphek en vervolgt de grasdijk. Bij een volgende coupure in de dijk met een slinger het fietspad kruisen en de grasdijk vervolgen. Even voor een groot hekwerk houd je rechts aan de dijk af en via metalen klaphek of veerooster rechtdoor door de tunnel onder een weg door.
3. Na die tunnel opnieuw via klaphek of veerooster de dijk opklimmen en grasdijk vervolgen. Even verder nog een keer een fietspad oversteken en dijk vervolgen. Verderop kom je uit bij een fietswegwijzer op de kruising met een weg. Hier oversteken en het fietspad volgen in de richting van een brug. Linksaf de brug over en rechtsaf. Op kruising rechtdoor naar het water. Voor het water het halfverharde pad linksaf. Je komt uit op de toegangsweg naar Papa's Beach House. Hier ga je linksaf en direct daarna op een kruising rechtsaf. Alweer snel het eerste halfverharde wandelpad schuin links aanhouden. Even daarna op een driesprong links aanhouden met water aan je rechterhand. Langs het water blijven lopen. Nu op een kruising rechts over een dam tussen plassen door. Kort daarna op een kruising met een asfaltpad rechtdoor, halfverhard pad. Op een kruisinkje rechtdoor over grasweides naast ruitepad, in de richting van een speeltuintje en banken. Op de kruising bij banken en een prullenbak linksaf. Na fietsenrekken aan je linkerhand op een kruisinkje rechtsaf, smaller paadje.
4. Op een splitsing voor een heuvel rechtdoor de heuvel op. Bovenop rechts aanhouden langs een bankje. Meebuigen naar rechts naar beneden. Beneden bij hek rechtdoor. Op de hoek van het hek neem je het eerste paadje naar links. Op asfaltweg linksaf en direct rechts aanhouden. Volgen in de richting van een plas. Voor het water linksaf meebuigen. Je passeert een Chinese tuin aan je linkerhand en dan kom je uit bij een soort rotonde. Daar ga je rechtsaf over een asfaltpad langs grote stenen in de richting van een gebouw in het water. Rechts aanhouden, langs dit gebouw en langs het water. Je komt weer uit op een bredere asfaltweg waar je rechts gaat. Kort daarna op een Y-splitsing rechts aanhouden in de richting van een infopaneeltje. Je neemt het eerste halfverharde pad naar links.

5. Op een kruising rechtdoor, asfalt. Het eerste halfverharde pad naar rechts. Op een kruisinkje met aan je linkerhand een uitzichtpunt ga je rechtdoor naar beneden. Op de bredere asfaltweg rechtsaf. Deze weg met een bocht naar links omhoog volgen. Aan het eind linksaf over de brede asfaltbaan via een brug over drukke provinciale weg heen. Na de brug linksaf over asfalt omhoog. Deze weg met bochten blijven volgen naar de top van de Big Spotters Hill. Boven aangekomen kun je het dak op om van het uitzicht te genieten. Daarna loop je om het platform heen om aan de andere kant via de trappen naar beneden te gaan. Bij het water linksaf, asfaltpad. Dan neem je het eerste halfverharde pad naar rechts in de richting van een brug. Volgen tot het kunstwerk en daar linksaf het gras oversteken naar een brug. Na de brug over het gras naar een halfverhard pad, waar je links gaat naar een brug.
6. Na de brug asfaltweg oversteken en rechtdoor, voetpad en een langere metalen brug over het water over. Aan de overkant rechtdoor, bospaadje. Aan het eind rechtsaf, breder grindpad. Een bruggetje over en het pad vervolgen. Nog een brug over en op viersprong rechtsaf langs bordje ruitepad aan linkerhand. Pal voor een brug ga je linksaf, een grasstrook. Deze grasstrook langs het water aan je rechterhand blijven volgen tot een weg. Daar ga je rechtsaf over het stoeptegelpad de brug over. Bij het bord Vijfhuizen vervolg je aan de andere kant van de weg het trottoir. Je loopt door tot een fietswegwijzer. Hier linksaf richting het fort.
7. Het eerste pad naar links naar het fort. Voor het fort rechtsaf en om het fort heen lopen. Aan de achterkant kun je dicht langs het fort blijven of iets verder weg over de oude grafstenen langs de rand van het fortterrein. Je komt in beide gevallen weer uit aan de voorkant van het fort. Je loopt langs het fort terug naar het toegangspad. Daar ga je rechtsaf en op het fietspad weer naar rechts. Bij de kruising met de weg oversteken en nog een stukje over de grasdijk of onder langs over het fietspad. Bij de eerste brug linksaf. Na de brug het fietspad volgen en even verder het trottoir aan de linkerkant. Doorlopen tot de kruising met de verkeerslichten. Hier linksaf naar de bushalte richting station Hoofddorp of oversteken en linksaf naar de bushalte richting station Haarlem.

## Praktische informatie

### Lengte van de wandeling

10 km

### Startpunt

Station Hoofddorp

### Eindpunt

Vijfhuizen, bushalte Vijfhuizen

### Openbaar vervoer

Bushalte Vijfhuizen, lijn 300 richting Hoofddorp of Haarlem.

Auto/Parkeren: Parkeerplaats bij bushalte Vijfhuizen. Ga je met de auto, dan is het handig om de auto te parkeren bij deze bushalte langs het Terreplein en eerst met de bus naar station Hoofddorp te gaan.

### Eten en drinken

Fort Noxx, Hoofdweg Oostzijde 739, 2131 BD Hoofddorp, <https://fortnoxx.nl/>

Papa's Beach House, <http://www.papasbeachhouse.nl/>

Restaurant 't Fort, <http://www.fortrestaurant.nl/>

### Honden

Verboden op het eerste stukje op de Geniedijk vanaf station Hoofddorp. Neem daar het fietspad.

Openstelling: Kunstfort bij Vijfhuizen. Voor alle informatie over de openstelling van het Kunstfort bij Vijfhuizen met o.a. een kleine tentoonstellingsruimte over de Stelling van Amsterdam zie <https://www.kunstfort.nl/>.

## Achtergrondinformatie

### Geniedijk

De groene Geniedijk die dwars door de Haarlemmermeer loopt, werd aangelegd tussen 1888 en 1903. De werkzaamheden bestonden uit de aanleg van een vaart, damsluizen en een brug. In 1889 werd begonnen met de graafwerkzaamheden.

De Geniedijk was hoofdverdedigingslijn in de Stelling van Amsterdam. De dijk begint bij het Fort bij Vijfhuizen en loopt via het Fort bij Hoofddorp naar het Fort bij Aalsmeer. Tussen deze drie forten liggen ter ondersteuning Batterij aan de IJweg en Batterij aan de Sloterweg. Door de dijk was het mogelijk het zuidelijke deel van de Haarlemmermeer onder water te zetten, en het noordelijke deel juist droog te houden.

In 1963 werd de militaire status van dit verdedigingswerk weer opgeheven. De Geniedijk heeft nog steeds een strategische ligging, maar tegenwoordig voor wandelaars, flora en fauna. Het is bijvoorbeeld een belangrijke trekroute voor vlinders en vleermuizen.

### Fort bij Hoofddorp

Het Fort bij Hoofddorp dateert uit 1904. Het meest opvallend is de verdieping en de daarmee samenhangende frontcaponnière, een laaggelegen frontale uitbouw. Door de beperkte ruimte was een verdieping op het fort noodzakelijk. Daardoor verdween de fortgracht voor een deel uit het zicht van de verdedigers. De door de firma Skoda geleverde pantserstalen caponnière is een uniek onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Fort bij Hoofddorp diende als verdediging voor de Damsluis in de Hoofdvaart en ter afsluiting van het acces van de naastgelegen wegen. Het fort is gerestaureerd en omgebouwd tot een vrij toegankelijk stadsparkje met horeca. Een ommetje over het fraaie fortterrein is aan te bevelen.

### Haarlemmermeerse Bos

Het Haarlemmermeerse Bos werd in 1979 voor het publiek opengesteld. Inmiddels heeft het zich ontwikkeld tot een regionale trekpleister. Het bos is extra mooi omdat in 2002 hier de wereldtuinbouw tentoonstelling Floriade heeft plaatsgevonden. De fraaie tuinen en een speelbos zijn gehandhaafd. Ook het bijzondere Haarlemmermeer Paviljoen, aan de westelijke oever van de recreatieplas, blijft voor bezoekers te bewonderen. Jammer genoeg is het restaurant in het paviljoen een paar jaar geleden gesloten.

### Fort bij Vijfhuizen

Fort bij Vijfhuizen is in 1897 ontworpen en is een van de eerste gebouwen in Nederland die van beton gebouwd is. Het gebruik van beton werd nodig voor verdedigingswerken na de uitvinding van de brisantgranaat, die zo'n vernietigende kracht had dat het metselwerk er niet langer tegen bestand was. De taak van dit fort was om de Ringvaart en dijk van de Haarlemmermeerpolder te verdedigen. De gereconstrueerde metalen genieloods is het enige bewaard gebleven exemplaar van dit type. In de nabij gelegen Geniedijk bevindt zich een nevenbatterij. Er is een dubbele gracht die door een nog aanwezige hevel van water uit de ringvaart werd voorzien.

Sinds 2005 heeft het forteiland een bestemming voor kunst, een bijzondere plek waar beeldende kunst en militair erfgoed samenkomen. Ook wordt er in het fort aandacht besteed aan de geschiedenis van de Stelling van Amsterdam. Het gebouw en verschillende binnenruimten kunnen bekeken worden.

**Lopen langs linies** Deze wandeling maakt deel uit van de serie wandelroutes 'Lopen langs linies' een project van Rob Wolfs ([www.wolfswandelplan.nl](http://www.wolfswandelplan.nl)) en Rutger Burgers ([www.routewerk.nl](http://www.routewerk.nl)). Bij het lopen van deze dagwandelingen kunt u met eigen ogen een stukje vaderlandse militaire geschiedenis aanschouwen. U vindt de routes verspreid over het land. Een wandelgidsje van deze routes is verschenen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig ([www.gegarandeerdonregelmatig.nl](http://www.gegarandeerdonregelmatig.nl)).



**4** **Neem een abonnement!**  
**Meer dan 1500 wandelkaarten**

voor slechts  
**€ 13,50**

The advertisement features a background of a map with various routes marked. On the left, there are three overlapping map covers. A large white circle with the number '4' is positioned to the left of the main text. The text is in a bold, sans-serif font. The price is highlighted in a dark red rounded rectangle on the right side.